

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph. D. ve věci

žalobce: **G. K.**
st. přísl. X
t. č. pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 9. 2022, č. j. OAM-665/ZA-ZA11-D02-2022,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalovaný shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) rozhodl, že žádost žalobce o mezinárodní ochranu je nepřípustná dle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č.

325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), řízení o žádosti zastavil dle § 25 písm. i) zákona o azylu a určil, že příslušným státem k projednání žádosti je podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (dále jen „nařízení Dublin III“) Polská republika. Žalobce učinil sporným, zda je napadené rozhodnutí v souladu s čl. 17 nařízení Dublin III.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce k žádosti o udělení mezinárodní ochrany sdělil, že v červenci 2022 přicestoval ze své vlasti letecky do Varšavy a následně pokračoval do České republiky autobusem a vlakem. V minulosti pobýval v různých státech a žádal zde o mezinárodní ochranu (Švýcarsko, Slovensko, Německo, Belgie, Nizozemí, Francie). V rámci pohovoru uvedl, že ve vlasti má problémy, neznámí lidé mu odposlouchávají telefony. Užíval drogy, má problémy s psychikou, nemůže číst. V minulosti užíval jiné příjmení. O Polsku nic neví, chce zůstat v České republice.
3. Žalovaný v napadeném rozhodnutí s odkazem na příslušná ustanovení nařízení Dublin III konstatoval, že je na místě aplikace čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III, podle něhož je příslušným státem k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu ten členský stát, jehož hranice žadatel ze třetí země nedovoleným způsobem překročil. K žádosti žalovaného o převzetí příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, podanou v České republice, Polská republika v informaci ze dne 6. 9. 2022 svoji příslušnost uznala.
4. Následně se žalovaný zabýval tím, zda v případě Polské republiky existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které by dosahovalo možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení. V tomto ohledu žalovaný vycházel zejména z dokumentu Informace OAMP Polsko, Azylový systém: řízení o mezinárodní ochraně, pobytová střediska a dublinský systém ze dne 13. 6. 2022 a z této informace shrnul právní základ řízení o udělení mezinárodní ochrany v Polsku a postup v tomto řízení. Mj. uvedl, že žadatelé o mezinárodní ochranu jsou informováni o seznamu nevládních organizací, registrují se v jednom ze dvou přijímacích středisek, ve kterých mají nárok na sociální a materiální podporu, lékařskou péči či školní vzdělávání. Žalovaný popsal též možnosti opravných prostředků proti rozhodnutí o mezinárodní ochraně v Polsku, jakož i postup po přemístění žadatele o mezinárodní ochranu do Polska.
5. Žalovaný rovněž poukázal na to, že na úrovni Evropské unie nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí pro členské státy Evropské unie nebo Rady Evropy, které by jednoznačně deklarovalo systematické nedostatky řízení ve věci mezinárodní ochrany a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v Polské republice, dosahující dokonce rizika nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu Listiny základních práv EU. Rovněž Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky nevydal žádné stanovisko, aby se členské státy EU zdržely transferu žadatelů o mezinárodní ochranu do Polské republiky (jak to v minulosti zcela jednoznačně učinil v případě Řecka). Polská republika je rovněž považována za bezpečnou zemi původu, ratifikovala a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a umožňuje činnost právnickým osobám, které na dodržování těchto práv dohlíží; o udělení mezinárodní ochrany zde ročně požádají tisíce uprchlíků.

6. Žalovaný následně poté, co shrnul skutečnosti týkající se osoby žalobce (v ČR nepobýval, nemá zde žádné zázemí, jedná se již o jeho sedmou žádost o mezinárodní ochranu), konstatoval, že nenašel relevantní důvody pro aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III.

III. Žaloba

7. Žalobce namítl, že se žalovaný nedostatečně vypořádal s aplikací čl. 17 nařízení Dublin III. Uvedl, že od konce užívání omamných látek trpí psychickými problémy. Nemůže ani číst. Také trpí hepatitidou typu C, na což však nemá potvrzení, neboť dokument byl ztracen na lékařském oddělení. V českém prostředí se orientovat může, v polském toho však není schopen. Jeho přesun do Polska je tak v rozporu s humanitárními zásadami ze zdravotních důvodů.
8. Dále žalobce uvedl, že jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany je důvodná. Žalovaný nedostatečně prošetřil situaci a jeho případ neposoudil dostatečně individuálně. Žalobci v případě návratu do vlasti bezprostředně hrozí vážná újmy. Součástí žaloby je též žádost žalobce o přiznání odkladného účinku žaloby.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že napadené rozhodnutí považuje za právně i věcně správné. Poukázal na to, že žalobci bylo uloženo správní vyhoštění ze států schengenského prostoru ode dne 30. 9. 2019 do 30. 6. 2023 (pod totožností G. K.). Dále poukázal na čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III a uznání příslušnosti k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu polskou stranou. Napadené rozhodnutí řeší pouze příslušnost členského státu EU k projednání žádosti o mezinárodní ochranu.
10. Aplikací čl. 17 se žalovaný zabýval na s. 5 napadeného rozhodnutí. Poukázal na to, že se jedná o diskreční pravomoc členského státu. Správní orgán má tedy prostor k úvaze, zda tuto pravomoc naplní. Co se týká zdravotního stavu žalobce, k němu nedoložil žádné lékařské zprávy. Z podkladů týkajících se azylového řízení v Polsku přitom jednoznačně vyplývá, že žadatelé o mezinárodní ochranu mají v přijímacích řízeních nárok na lékařskou péči. Transfer žalobce do Polska není v rozporu s humanitárními zásadami. Žalovaný se též vyjádřil k návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku žalobě, jehož přiznání nedoporučil.

V. Posouzení věci soudem

11. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), v zákonné lhůtě (§ 32 odst. 1 zákona o azylu). Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky (žalobce se ve lhůtě dvou týdnů od doručení výzvy nevyjádřil a žalovaný s rozhodnutím bez jednání souhlasil).
12. Podstatou žaloby je námitka nedostatečného posouzení aplikace čl. 17 nařízení Dublin III. Podle něho se může odchýlně od čl. 3 odst. 1 každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný. Jak již vyložil Soudní dvůr EU (a jak žalovaný ve svém vyjádření k žalobě správně podotkl), toto ustanovení má diskreční povahu a ponechává na uvážení každého členského státu, zda posoudí předloženou žádost o mezinárodní ochranu, i když k jejímu posouzení není příslušný dle kritérií stanovených v nařízení Dublin III (viz rozsudek ze

dne 23. 1. 2019, ve věci *M. A. a další*, C-661/17, body 58 - 60). Možnost takového postupu není žádným zvláštním způsobem podmíněna a každý členský stát se může svrchovaně rozhodnout s ohledem na politické, humanitární a praktické úvahy, zda přijme žádost o mezinárodní ochranu k posouzení, třebaže není příslušný na základě kritérií stanovených nařízením Dublin III.

13. S ohledem na rozsah posuzovací pravomoci takto přiznané členským státům je podle Soudního dvora EU na dotčeném členském státu, aby určil, za jakých okolností si přeje využít možnost danou diskrečním ustanovením podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. Soudní dvůr připomněl, že tento závěr je v souladu s jeho judikaturou týkající se fakultativních ustanovení, podle které tato ustanovení přiznávají členským státům širokou posuzovací pravomoc (viz rozsudek Soudního dvora EU ze dne 10. 12. 2013, ve věci *Abdullahi*, C-394/12, bod 57), a také s cílem uvedeného čl. 17 odst. 1, aby byly zachovány výsady členských států při výkonu práva na poskytnutí mezinárodní ochrany (rozsudek Soudního dvora EU ze dne 5. 7. 2018, ve věci *X.*, C-213/17, bod 61).
14. Členský stát tedy má široký prostor pro uvážení, zda se rozhodne využít svého oprávnění převzít příslušnost k posouzení žádosti, k níž jinak příslušný není. Čl. 17 nařízení Dublin III neobsahuje žádné omezení z hlediska důvodů použití, ani žádný neurčitý pojem (např. „případ hodný zvláštního zřetele“, srov. např. § 14 zákon o azylu). Oprávnění lze tedy využít s ohledem na politické, humanitární a praktické úvahy (viz rozsudek Soudního dvora EU ze dne 23. 1. 2019, ve věci *M. A. a další*, C-661/17), resp. jak je uvedeno v bodu 17 preambule tohoto nařízení, prostor pro diskreční oprávnění vzniká zejména „z humanitárních důvodů a z důvodů solidarity, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky nebo příbuzné nebo jiné členy rodiny“.
15. Existence diskrečního oprávnění a širokého prostoru pro jeho využití však neznamená, že správní orgán není ve svém rozhodování nijak limitován a že může rozhodovat libovolně. Úkolem soudu v těchto případech je přezkum uvedeného diskrečního oprávnění, kdy je nutno posoudit, zda meze tohoto uvážení nebyly ze strany správního orgánu překročeny či zda toto uvážení nebylo zneužito (srov. např. rozsudek NSS ze dne 4. 9. 2015, č. j. 8 As 133/2014-51, č. 3314/2015 Sb. NSS, bod 23 a judikaturu tam citovanou). Soud tak posuzuje, zda správní rozhodnutí nebylo zatíženo svévolí, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (viz např. rozsudky NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, nebo usnesení NSS ze dne 24. 3. 2014, č. j. 8 Azs 16/2013-56, bod 8). Soudu přitom nepřisluší nahrazovat správní uvážení náležející správnímu orgánu vlastním uvážením soudním.
16. K aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III lze dále z judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016-24) uvést, že pokud z okolností případu plyne, že je hodný zvláštního zřetele, je namístě úvahu o aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III ustanovení učinit (viz rozsudek NSS ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016-24). V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud konstatoval, že případy hodné zvláštního zřetele nelze žádným vyčerpávajícím způsobem obecně popsat, přesto však v rámci nich jsou patrné dvě významnější skupiny, které lze typově charakterizovat. V první řadě případy, kdy má žadatel o mezinárodní ochranu zvláštní vztah k ČR, resp. tato má zvláštní zájem na jeho ochraně (např. za prokázané služby České republiky či pro jiný specifický

vztah k němu). Další skupinou jsou případy, kdy by aplikace určené příslušnosti jiného členského státu mohla mít nežádoucí důsledky jiné než takové, s nimiž samotné nařízení Dublin III typově počítá a pro něž stanovuje konkrétní specifická pravidla (viz jeho čl. 3 odst. 2). V druhé z popsaných typových skupin případů je v první řadě namísto nejprve zkoumat, zda by tyto důsledky mohly skutečně s významnou pravděpodobností nastat, a pokud ano, zda stát příslušný podle nařízení může sám učinit opatření, která by zajistila ochranu žadatele před těmito důsledky (bod 33 citovaného rozsudku). Nejvyšší správní soud zároveň v naposled odkazovaném rozsudku zdůraznil, že užití diskrečního oprávnění podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III má být vyhrazeno jen vskutku výjimečným případům.

17. Na základě uvedených východisek se tedy soud zaměřil na to, zda byly v případě žalobce dány okolnosti naznačující skutečnost, že by se mohlo jednat o případ hodný zvláštního zřetele, jež by ve vztahu k čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III vyžadoval důkladné odůvodnění, resp. že by výjimečnost případu žalobce *prima facie* směřovala k tomu, aby jeho žádost posuzoval nepřislušný stát, tj. ČR. Takové skutečnosti nebyly v případě žalobce dány.
18. Žalobce v rámci své výpovědi před správním orgánem ke svému zdravotnímu stavu opakovaně poukazoval na své psychické problémy a stres. Uváděl, že v minulosti užíval metadon, a že se léčil s hepatitidou typu C. Také uvedl, že byl narkomanem. V žalobě pak uvedené skutečnosti prezentoval jako důvody spadající pod čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III.
19. Jakkoli je odůvodnění napadeného rozhodnutí ve vztahu k čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III poměrně stručné, je z něj zřejmé, z jakých důvodů nebylo uvedené ustanovení aplikováno. Žalovaný akcentoval, že podstatou čl. 17 nařízení Dublin III jsou především humanitární důvody pro sloučení rodiny či kulturní důvody. Žalobce však k České republice žádný vztah nemá (což vylučuje obojí). Je pravdou, že žalovaný nezohlednil žalobcem tvrzené skutečnosti ohledně jeho zdravotního stavu. To však samo o sobě ještě nezpůsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Z jeho odůvodnění lze totiž (alespoň implicitně) dovozovat, že tvrzené psychické problémy žalobce, resp. onemocnění hepatitidou typu C, nelze považovat za dostatečné důvody pro aplikaci čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III, resp. důvody, k nimž by toto ustanovení směřovalo. S takovým závěrem se krajský soud ztotožňuje.
20. Zdravotní stav žadatele o mezinárodní ochranu by mohl být důvodem pro posouzení žádosti jiným než příslušným státem zejména tehdy, jednalo-li by se o osobu z tohoto důvodu závislou ve smyslu čl. 16 nařízení Dublin III. Za situace, kdy by byl žalobce s ohledem na svůj zdravotní stav závislý na jiném členu rodiny (čl. 16 odst. 1), či pokud by přemístění žadatele o mezinárodní ochranu do jiného (příslušného) členského státu nebylo z důvodu zdravotního stavu vůbec možné (např. z důvodu hospitalizace), případně by bylo možné jen s velkými obtížemi (srov. čl. 16 odst. 2). Takové okolnosti však v případě žalobce dány nejsou.
21. Nutno uvést, že unijní právní úprava počítá s výměnou osobních údajů žadatelů, včetně citlivých údajů týkajících se jejich zdravotního stavu, a to za účelem poskytnutí přiměřené pomoci takovému žadateli. Podle čl. 31 nařízení Dublin III je tak členský stát, který

provádí přemístění žadatele, sdělit příslušnému členskému státu o této osobě osobní údaje za účelem poskytnutí vhodné pomoci, včetně okamžité zdravotní péče nezbytné za účelem ochrany jejích životně důležitých zájmů. Tyto údaje se sdělují příslušnému členskému státu v přiměřené době před provedením přemístění, aby byl dostatek času na přijetí nezbytných opatření. I z uvedeného mechanismu lze dovozovat, že existence zdravotních obtíží (včetně problémů s psychikou, nezvládání stresu) sama o sobě není důvodem, pro který by mělo pravidelně docházet ke změně příslušnosti členského státu pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.

22. Podklady, které žalovaný shromáždil o přijímacím členském státě, tj. Informace OAMP ze dne 13. 6. 2022, *Polsko, Azylový systém: Řízení o mezinárodní ochraně, azylová legislativa, zranitelné osoby, dublinský systém, azylová střediska, přijímací podmínky, zajišťování a azylové a dublinské statistiky*, přitom potvrzují, že žadatelé o mezinárodní ochranu mají právo na lékařskou péči ve stejném rozsahu jako polští občané se zdravotním pojištěním. Lékařská péče je zpravidla zajišťována přímo v přijímacích střediscích, a to včetně péče psychologické (s. 8 Informace OAMP). Plnohodnotná lékařská péče je zajišťována též osobám v detenci, jakkoli v případě péče psychologické v omezeném rozsahu (s. 10 OAMP). Z informací o Polsku tedy nebylo na místě uvažovat o tom, že by přemístění žalobce nebylo možné z důvodu, že mu v Polsku nebude poskytnuta potřebná zdravotní péče a pomoc (a mohlo by se tak jednat v tomto směru o nežádoucí důsledky pro žalobce). Nelze tedy souhlasit s žalobcem, že by jeho přesun do Polska byl v rozporu s humanitárními zásadami ze zdravotních důvodů. Pokud žalobce uvádí, že v českém prostředí se orientovat může, ale v polském nikoli, jedná se o jeho subjektivní přesvědčení, které ke změně příslušnosti k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu nepostačuje.
23. Co se týká dalších námitek žalobce, ty jsou jen velmi obecné a týkající se již samotných důvodů, pro které by mu měla být udělena mezinárodní ochrana. Napadené rozhodnutí však není rozhodnutím o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, neboť k posouzení této žádosti je dle pravidel nařízení Dublin III příslušná Polská republika. V tomto směru vznesené námitky se tedy mívají podstatou věci.

VI. Závěr a náklady řízení

24. Krajský soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí netrpí vadami, které mu žalobce vytýká. Proto žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
25. O návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby soud samostatně nerozhodoval, neboť po učinění nezbytných procesních úkonů rozhodl ve věci samé; rozhodnutí o odkladném účinku by proto nemělo žádný smysl.
26. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení, procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li

stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 17. října 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D.
samosoudkyně